

Nemndsvedtak i sak 2022/2

Klager: Axel Klanderud
Pb 25, Joker Eiksmarka
1332 Østerås

Innklaget: Varner AS
Postboks 124
1376 Billingstad

Saken gjelder

Krav om informasjon om hvor mange tekstiler helt eller delvis av plast Varner selger, anslag utslipp av mikroplast, hva virksomheten gjør for å begrense utslipp og om virksomheten har planer om å fase ut eller begrense salg av slike produkter og gå over til større bruk av nedbrytbare alternativer.

Saksgang og partenes anførsler

Klager henvendte seg til Varner 18.12.2021 og viste til at plasttekstiler fører til utslipp av mikroplast gjennom bruk og vask, og at det i dag ikke finnes gode måter å fange disse små plastpartiklene opp på. Mikroplasten kan være skadelig for mennesker, og det er påvist skader i dyr som får plasten i seg. I tillegg kan mikroplast utgjøre en trussel mot matsikkerheten da det kan hemme planter som tar opp mikroplasten sin vekst. Klager viste til at konsekvensen av bruk og vask av slike tekstiler er at mikroplasten havner i havet, naturen og i atmosfæren hvor de pustes inn av mennesker og dyr. Kildene til mikroplast er mange og plasttypene varierer, men tekstiler utgjør en betydelig andel av de samlede utslippene.

I henvendelsen ble det bedt om

1. En oversikt over hvor mange tekstiler helt eller delvis av plast Varner selger, og et anslag på utslippene av mikroplast fra tekstilene som tilhører Varner sin distribusjon og salg, med oversikt over den ulike andelen av forskjellige typer syntetiske polymerer som utgjør Varner sine relaterte utslipp.
2. Jeg ønsker innsyn i hva Varner i dag gjør for å begrense denne type forsøpling og forurensning.
3. Jeg ønsker å få svar på hvorvidt Varner har planer om å fase ut eller begrense salg av slike produkter og gå over til større bruk av nedbrytbare alternativer. Det siste er viktig å klargjøre siden salg av plastbaserte tekstiler er ventet å øke de kommende årene.

Varner svarte i e-post 20.12.2021 at Varner i 2020 produserte ca. 3 mill produkter med helt eller delvis syntetiske fibrer, tilsvarende ca. 16 600 tonn. Dette utgjør 32 % av antall pcs og 33% av volum i kg. Varner uttalte videre:

"Hvilken miljøpåvirkning dette gir er det umulig for oss å svare på da det ikke finnes en god og riktig metodikk til å regne ut dette på. Det er flere faktorer som spiller inn. Ulike materialer slipper ut ulike antall mikrofiber, og vask og bruk av sluttkunde vil også påvirke hvor mye mikrofiber et plagg slipper ut."

Til det andre spørsmålet opplyste Varner at virksomheten de siste to årene har deltatt i to forskningsprosjekt som adresserer problematikken rundt dette temaet og videre:

"MinShed er et treårig forskningsprosjekt med det overordnede målet å skape kunnskap som vil hjelpe tekstilindustrien til å designe klær laget av syntetiske stoffer som ikke avgir mikrofiber: <https://www.swerea.se/en/minShed>. Prosjektet MICROFIBER: Dette prosjektet handler om å forstå miljøatferden og virkningen av mikroplastiske fibre (MPFs) i marint miljø med mål om å utvikle et

rammeverk som gjør det mulig for tekstilprodusenter å ta gode miljøvalg når de velger materialer: <https://www.sintef.no/microfibre/> Disse prosjektene er nå avsluttet og vi diskuterer nå internt hvordan vi skal legge veien videre for å jobbe med denne tematikken. Litt av problematikken vi står i er at det ikke er mange gode indikatorer på hvilke syntetiske materialer som er bedre enn andre når det kommer til mengde utslipp. Det begynner å komme testmetoder på markedet som kan gi en indikasjon på hvor mye et tekstil slipper ut, men med disse testmetodene kan du foreløpig bare sammenligne to kvaliteter, men det finnes ikke en benchmark på hva som er bedre. Det er fremdeles mer forskning som trengs på dette feltet for å kunne gjøre gode og effektive tiltak."

Når det gjelder det tredje spørsmålet om utfasing og erstatning av andre materialer svarer Varner: *"Vi har fokus på å bruke naturmaterialer, og naturmaterialer utgjør hovedmengden av det vi produserer. Fokuset i årene som kommer vil være å se på i hvilke typer produkter/materialer man kan unnvære syntetiske materialer og hvilke er fremdeles viktig at inneholder syntetiske materialer. Her må man veie de forskjellige fordeler og ulemper opp mot hverandre. Syntetiske materialer brukes jo fordi de også har noen unike egenskaper. De er fargeherdige og sterke som kan gi økt levetid på produktene som et eksempel. Elastan gir god komfort og passform som også er viktig for forbruker i mange typer produkter. Så løsningen slik jeg ser det er ikke å totalt slutte å bruke syntetiske fibre, men å begrense totalen. Microplastutslipp kommer fra en rekke industrier og produkter, og skal ha og skal det ha en effekt på miljøet er det flere aktører som må bidra."*

Klager rettet en ny henvendelse til Varner hvor han takket for svar og bl.a. uttalte at han mente et stort konsern burde prioritere å kartlegge utslippene.

Varner svarer i e-post 22.12.2021 at Varners deltakelse i de to forskningsprosjektene var for å bidra til utvikling og ny kunnskap på feltet, at Varner har ansvar for miljøpåvirkningen vi bidrar til og jobber også med å kalkulere denne påvirkningen slik at vi kan jobbe målrettet. Varner viser til at arbeidet med mikroplast er en del av dette, men at det ikke finnes en god nok metodikk for utregning av mikroplastutslipp i produksjonsleddet og at slik metodikk tar tid å få utviklet. Varner viser videre til at de nylig har kartlagt samlet utslipp fra sin produksjon og transport (Scope 3 i henhold til Greenhouse Gas Protocol) som også er verifisert av uavhengige tredjeparts konsulenter. I denne kartleggingen har Varner brukt aktivitetsdata og bransjeomregningsfaktor og denne tilnærmingen gir totale utslippsverdier for Varner AS og alle datterselskaper.

Klager svarte Varner i e-post 22.12.2021 og viste bl.a. til at han etterspør kalkulering av mikroplast og at det finnes metodikk på feltet. Klager viste bl.a til denne rapporten <https://www.nature.com/articles/s41598-019-43023-x> Klager viste til at flere forskere har kartlagt mikrofiber fra klesvask og at det er slike kalkuleringer man kan bruke for estimerer i en livsløpsanalyse. Klager viser til at selv om ulik bruk fører til ulike utslipp kan det lages et estimert gjennomsnitt på normal bruk.

Varner svarte i e-post 10.01.2022 at de ikke kom til å gi klager spesifikke tall (om utslipp av mikroplast). Varner opplyste at årsaken til dette var at det ikke finnes en god måte å sette opp et slikt scenario, med den kunnskapen som foreligger pr. dags dato, og videre:

"Hvor mye microfiber et produkt slipper kommer an på produksjonsmetode av fiber, konstruksjon av metervare, produksjon av produktet, produktets levetid og ikke minst hvordan kunden bruker produktet og hvor mange ganger det vaskes.

For å lage et scenario på Varners utslipp på ett år, er det mange variabler som må på plass, og der det ikke finnes god nok informasjon.

Det gjelder for eksempel; hvordan og forbrukeres vask og bruk av produktet, produktets levetid og på produksjonssiden hvilke hvor mye og lite typer materialer og konstruksjoner gir fra seg.

Metoden for akselerert testing som skal gi en simulert virkelighet av hva som skjer i vask er ennå ikke klar. Muligheten til å utvikle denne metoden til en mer 'real life approach' diskuteres, men ligger uansett lenger frem i tid ifølge RISE.

Varner ser det ikke som hensiktsmessig å investere i utregningen av dette på nåværende tidspunkt, gitt den informasjonen og den metodikken som foreligger. Ny vurdering tas når det finnes mer kunnskap og bedre data. De som er eksperter på feltet og som vi forholder oss til støtter dette.

Vi bruker tilgjengelige ressurser på å tilegne oss mer kunnskap og for å finne ut hvilke produkter vi har som slipper mye vs lite, og på hvilke områder vi kan forbedre oss."

Klagers anførsler

Klager anfører at ikke har gitt svar på spørsmål 1 hvor det bes om en oversikt over hvor mange tekstiler av plast kjedene selger, og et anslag på utslippene av mikroplast fra tekstilene som tilhører kjedene sin distribusjon og salg, med oversikt over den ulike andelen av forskjellige typer syntetiske polymerer som utgjør kjedene sine relaterte utslipp.

I stedet har Varner skrevet om utslipp av karbondioksid som ikke har noe med innsynsbegjæringen å gjøre. Varner hevder at de ikke har kunnskap nok i dag til å regne ut dette, men klager mener at noe av årsaken til at dette ikke eksisterer i dag er fordi kjedene ikke ønsker å bruke penger på det, og heller vil ta ut så høyt overskudd som mulig samtidig som klærne de selger forsøpler omverdenen. Klager viser til at livsløpsanalyser er svært vanlige å lage for ulike type produkter, enten det gjelder for analyse av klimautslipp eller andre faktorer, og jeg mener en bedrift som omsetter for milliarder i året må klare å skaffe en form for oversikt eller estimat for disse type utslipp.

Klager opplyser at han heller ikke fått tilfredsstillende svar på spørsmål 2, hva Varner i dag gjør for å begrense denne type forsøpling og forurensning. Spørsmål nummer 3 er heller ikke svart på, da Varner ikke har nevnt hvorvidt de har planer om å fase ut eller begrense salg av slike produkter og gå over til større bruk av nedbrytbare alternativer.

Klager mener dette er et brudd på miljøinformasjonsloven § 9, "Enhver virksomhet som omfattes av kapittel 3 eller 4, plikter å ha kunnskap om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet." Varner har per dags dato ikke oversikt og kunnskap over hvordan deres produkter medfører en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, og de har heller ikke tilstrekkelig kunnskap om innsatsfaktorer som kan begrense denne skaden på miljøet i tilstrekkelig grad.

Innklagedes anførsler

Innklagede har ikke kommet med tilsvar i saken.

Nemndas vurdering

Klagefrist

Det følger av miljøinformasjonsloven § 19 andre ledd at klagefristen er tre uker fra klager fikk svar fra virksomheten. Varner sitt siste svar til klager er kommet i e-post 10.01.2022. Klage til klagenemnda er datert 11.01.2022.

Klagen er sendt innen fristen i miljøinformasjonsloven § 19, og nemnda tar saken til behandling.

Hvilken lov skal kravet vurderes etter?

Miljøinformasjonsloven § 16 første ledd gir enhver rett til miljøinformasjon om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Produktkontrollloven § 10 første ledd gir rett til informasjon om komponenter eller egenskaper ved det enkelte produkt, såkalt produktspesifikk informasjon.

I Ot.prp.nr. 116 (2001–2002) s. 92 uttales det om grensedragningen mellom miljøinformasjonsloven og produktkontrollloven at miljøvirkninger fra bruk og eventuelt produksjon av produkter inngår i det man skal ha kunnskap om etter miljøinformasjonsloven § 9, som er grunnlaget for retten til miljøinformasjon fra virksomhet i miljøinformasjonsloven § 16. Den nærmere grensedragningen mellom lovene, herunder om de hver for seg kan hjemle innsynskrav i gitte situasjoner, er overlatt til praksis å ta stilling til.

Nemnda mener at informasjon om hvor mange tekstiler av plast Varner selger, og et anslag på utslippene av mikroplast fra tekstilene som tilhører kjedene sin distribusjon og salg (med oversikt over den ulike andelen av forskjellige typer syntetiske polymerer), ikke gjelder produktspesifikk informasjon. Informasjonskravet behandles derfor etter miljøinformasjonsloven.

Nemnda mener videre at klagers øvrige spørsmål om hva virksomheten gjør for å begrense utslippene og om virksomheten har planer om å fase ut eller begrense salg av produkter som forårsaker utslipp, også er generelle spørsmål som gjelder virksomheten. Klagen behandles derfor i sin helhet etter miljøinformasjonsloven.

Gjelder miljøinformasjonskravet miljøinformasjonen om forhold ved virksomheten som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet?

Det følger av miljøinformasjonsloven § 16 at enhver har rett til miljøinformasjon fra virksomhet om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Retten til miljøinformasjon er knyttet opp mot virksomhetens plikt til å ha kunnskap om miljøforhold i egen virksomhet, jf. miljøinformasjonsloven § 9.

Hva som forstås med miljøinformasjon følger av miljøinformasjonsloven § 2. Etter § 2 første ledd bokstav b) omfattes faktiske opplysninger og vurderinger om faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet. Som faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet regnes i første rekke menneskelig aktivitet som påvirker utviklingen i miljøtilstanden, for eksempel utslipp av forurensende stoffer. Produkters egenskaper regnes videre som miljøinformasjon, og det samme gjør informasjon om administrative avgjørelser og tiltak, herunder enkeltavgjørelser, avtaler, regelverk, planer, strategier og programmer, samt tilhørende analyser, beregninger og forutsetninger.

Informasjonskravet gjelder utslipp av mikroplast fra produkter som Varner selger. Mikroplast er en samlebetegnelse på små plastfragmenter som er mindre enn 5 millimeter. I rapporten "Norske landbaserte kilder til mikroplast" fra 2021 er mikroplast definert som "*faste, syntetiske polymerpartikler mindre enn 5mm, med lav vannløselighet og lang nedbrytningstid i naturen*"¹. Polymerer er kjemiske forbindelser som består av kjedeformede molekyler. Syntetiske polymerer er hovedkomponenten i plastprodukter. Plast består av en eller flere polymerer, og forskjellige tilsetningsstoffer som for eksempel fyllstoff, pigmenter, mykgjørere og flammehemmere.

---

¹ [Norske landbaserte kilder til mikroplast - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

Mikroplast slippes ut i miljøet ved bruk og vask av tekstilene. Siden partiklene er veldig små er de svært vanskelig å fjerne og de kan lett tas opp i organismer slik at de kommer inn i næringskjeder. Mikroplast kan også spre miljø- og helseskadelige stoffer, fordi platen i seg selv inneholder slike stoffer og fordi miljøgifter kan feste seg på overflaten til mikroplasten. Mikroplast kan derfor være en kilde til opptak av miljøgifter i organismer.

Fibre fra syntetiske tekstiler ender opp som mikroplast i havet når klærne vaskes i vaskemaskinen. Det kan løsne 1900 små partikler fra hvert eneste plagg ved hver vask. Mesteparten ender i avløpsslammet, og resten tilføres havet. I tillegg vil fibre løsne fra klær og møbler ved bruk. Dette utgjør en del av støvet innendørs, og kan enten ende opp i støvsugeren, eller i avløpet. Det er anslått at utslippet av mikroplast fra tekstiler årlig er på omtrent 1000 tonn, hvor det største bidraget antas å komme fra privatpersoners bruk av vaskemaskiner².

Er salgstall miljøinformasjon?

Nemnda mener at rene salgstall i seg selv ikke er miljøinformasjon. Hvorvidt informasjon om omsetning er å anse som miljøinformasjon må imidlertid vurderes ut fra de spørsmålene som er stilt og om omsetningen er en faktor som kan si noe om påvirkningen på miljøet.

Nemnda har i en rekke saker kommet til at salgstall er miljøinformasjon, jf. sakene 2017/4, 2019/12, 2020/4, 2021/6 og 2021/2. Nemnda kan ikke se at foreliggende sak skiller seg vesentlig fra de nevnte sakene når det gjelder spørsmålet om salgstall er miljøinformasjon, selv om hver sak må vurderes for seg.

Nemnda mener at antallet tekstiler virksomheten selger som inneholder plast, vil si noe om miljøpåvirkningen fra virksomhetens produkter som potensiell mengde utslipp av mikroplast og fremtidig avfall. Salgstall anses derfor som en faktor som påvirker miljøet. Nemnda legger vekt på at nemndas praksis i sammenlignbare saker anser omsetning som en faktor som kan påvirke miljøet og som miljøinformasjon. Miljøinformasjonslovens forarbeider sier videre at loven legger en vid definisjon til grunn for hva som er miljøinformasjon, se Ot.pr.nr. 116 (2001-2002), merknadene til § 2 på s. 143.

Er beregning av utslipp av mikroplast miljøinformasjon?

Mikroplast innebærer spredning av små partikler i naturen og disse vil i tillegg kunne inneholde eller ta opp i seg miljøgifter. Miljøinformasjonsloven § 2 sier eksplisitt at beregninger om faktorer som påvirker miljøet er miljøinformasjon. Nemnda anser beregninger av utslipp av mikroplast fra tekstiler som miljøinformasjon.

Klager ønsker også en oversikt over hvilke andeler det er av ulike polymerer i utslippene av mikroplast, og det må derfor vurderes om andel polymertypene av utslippene er miljøinformasjon.

EU-kommisjonen gjennomfører for tiden en offentlig høring av revisjon av Reach-regelverket, med mål om tilpasning til ambisjonene i EUs kjemikaliestrategi for bærekraft.³ Reach er en EU-forordning som skal sikre at produksjon, omsetning og bruk av kjemikalier ikke utgjør en fare for mennesker og miljø, og er implementert i norsk rett. Registreringsplikten under Reach er foreslått utvidet til å

---

² [Mikroplast \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no)

³ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/fagmeldinger/2022/januar-2022/kjemikalierregelverket-reach-revideres/>

omfatte visse polymerer, som er byggesteiner som brukes i plast. I tillegg foreslår EU-kommisjonen å utvide kravene til informasjon så det blir lettere å identifisere stoffer med kritiske helseeffekter.⁴

Nemnda viser til at EU-kommisjonen har en økende bevissthet rundt bruken av polymerer og miljøvirkninger fra slike, samt utslipp av mikroplast.

Nemnda mener at informasjon om hvilke syntetiske polymerer som slippes ut som mikroplast og deres andel er miljøinformasjon.

Gjelder spørsmål 2 og 3 miljøinformasjon?

Nemnda anser videre at informasjon om hva Varner i dag gjør for å begrense denne type forsøpling og forurensning som miljøinformasjon. Nemnda anser videre at informasjon om Varner har planer om å fase ut eller begrense salg produkter som forårsaker slike utslipp og gå over til større bruk av nedbrytbare alternativer, som miljøinformasjon. Det vises til at miljøinformasjonsloven § 2 eksplisitt sier at planer og strategier er miljøinformasjon når de gjelder faktorer som påvirker miljøet.

Gjelder kravene forhold som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet"?

Det er også et krav om at miljøinformasjonen skal medføre en "ikke ubetydelig påvirkning på miljøet". Det er i forarbeidene til miljøinformasjonsloven uttalt at slik loven er formulert er det virkningen på miljøet som er avgjørende. "Ikke ubetydelig" er noe mer enn ubetydelig skade, men mindre enn vesentlig miljøpåvirkning.

Utslipp av mikroplast til miljøet har vist seg å være et betydelig miljøproblem. Varner selger tekstiler på det norske markedet og er endel av markedet som bidrar til utslipp av mikroplast gjennom salg av sine produkter. Selv om utslippene skjer på ulike stadier, både ved bruk og vask hos forbruker, har kjedene som omsetter plikt til å ha kunnskap om sine produkter i hele livsløpet. Nemnda anser at kravet gjelder miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, og at informasjonen er et forhold ved Varner sin virksomhet.

Plikter virksomheten å gi informasjon om utslipp av mikroplast fra tekstilene de selger?

Retten til miljøinformasjon er den samme som virksomhetenes plikt til å ha kunnskap om miljøforhold ved egen virksomhet, jf. miljøinformasjonsloven § 9. Utgangspunktet er at virksomheten må ha kunnskap om miljøvirkninger fra egne produkter og dette omfatter også informasjon om mikroplast som produktene kan generere.

Hvor detaljert miljøinformasjon som kan kreves og hvor langt virksomheten må gå i å imøtekomme krav om miljøinformasjon må vurderes konkret. Retten til miljøinformasjon gjelder imidlertid både vurderinger og fakta. Den som mottar et krav om miljøinformasjon, må etter beste evne og innenfor rimelighetens grenser svare og formidle informasjonen på en forståelig måte. Hvor grensen går kan variere både med spørsmålet, og med ressurser og kvalifikasjoner til den som spør og den som gir informasjon, jf. Ot.prp. nr.116 (2001-2002) s. 169.

Varner har i sine svar til klager skrevet at det ikke finnes en god og riktig metodikk til å regne ut utslippene av mikroplast, og at det er flere faktorer som spiller inn. Ulike materialer slipper ut ulike antall mikrofiber, og vask og bruk av sluttkunde vil også påvirke hvor mye microfiber et plagg slipper ut. Varner viser også til at det ikke er mange gode indikatorer på hvilke syntetiske materialer som er

---

⁴ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/internasjonalt/gronn-giv/kjemikaliestrategi-for-et-giftfritt-miljo/>

bedre enn andre når det kommer til mengde utslipp, men også at det begynner å komme testmetoder på markedet som kan gi en indikasjon på hvor mye et tekstil slipper ut.

I rapporten Norske landbaserte kilder til mikroplast (2020) fra Miljødirektoratet står det om mikroplast fra syntetiske tekstiler at disse inneholder plasttypene polyester, polyamid (nylon) og andre petrokjemiske kunststoffer. Tekstiler (klær og annet) "loer" mikroplastfibre både ved bruk, vask og tørk uten at det fanges opp av filtreringsmekanismer. Spredningsveier er via gråvann fra vaskemaskin, men også fra gulvvask. Mikroplastfibre fra tekstiler spres også via luft både innendørs og utendørs. Det vises til at det er gjort flere studier på området med spredning av mikroplast fra syntetiske tekstiler.

Hovedfokuset i studiene har vært rettet mot vask av tekstiler hos husholdningene, men enkelte studier har også sett på slitasje under bruk, og hevder dette kan være en like stor kilde som spredning fra vask. Estimerte utslipp fra tekstiler har et stort usikkerhetsspenn. Utslippene av tekstilstøv fra klesvask avhenger av hvor stor andel syntetiske tekstiler som brukes og vaskes i Norge, og utslippsfaktor til avløp når disse kjøres i en vaskemaskin. Data om utslipp fra vask hentes SIFO (Forbruksforskningsinstituttet) sin forskning. Data om norske klesvaskevaner tilsier at antall kg tøy vasket i året er 280 kg. Det antas at 63 % av tekstilene er syntetiske og består av plast. Dette tallet er basert på salg av tekstiler så det er noe usikkerhet knyttet til hvorvidt denne andelen vaskes like ofte som naturfibre. Utslippsfaktorene i gjennomførte studier varierer fra 1000 mg mikroplast pr. kg tekstil til 1500 mg mikroplast pr. kg. tekstil.

Varner har kunnskapsplikt om stoffer i tekstilene som kan medføre helse- og miljøskade, og nemnda mener kunnskapsplikten som utgangspunkt også omfatter utslipp av mikroplast fra tekstiler som omsettes av Varner.

Klager har bedt om anslag av virksomhetens utslipp av mikroplast og andelen polymerer. Beregninger av dette må i tilfelle gjøres på bakgrunn av hvor mange produkter inneholdende syntetiske polymerer som er solgt, og de ulike produktenes innhold av polymerer. Videre må beregninger gjøres ut fra gitte forutsetninger, ettersom flere faktorer vil påvirke utslippene. Rapporten Norske landbaserte kilder til mikroplast omtaler forutsetninger og beregninger som er gjort for å beregne utslipp fra syntetiske tekstiler på nasjonalt nivå. Det pågår forskning på ulike sider av utslipp av mikroplast, blant annet gjennom The Microfibre Consortium (TMC). Det er videre startet et arbeid med å utvikle en global standard for å måle utslipp av mikrofiber fra tekstiler i vask, men metoden er fortsatt under testing og utvikling.

Nemnda mener at plikten til å gi miljøinformasjon om utslipp ikke forutsetter at det finnes en standardisert metode for å beregne utslippene fra hvert enkelt produkt. Ovennevnte rapport om landbaserte utslipp viser til at beregning av utslipp fra tekstiler har et stort usikkerhetsspenn. . Og videre at det kreves dybdeundersøkelser både i felt og av litteraturen for å fremskaffe sikrere utslippstall for Norge. Det betyr at beregninger vil være svært usikre.

Nemnda viser til at det pågår et arbeid for å skaffe mer kunnskap om spredning av mikroplast fra tekstiler. Det vurderes også konkrete tiltak fra myndighetene for å hindre spredning av mikroplast, herunder at det vurderes nye reguleringer i EU. Nemnda legger til grunn at virksomhetene på dette tidspunktet ikke har metoder som muliggjør sikre beregninger av utslipp av mikroplast fra sine produkter, men at dette vil kunne stilles seg annerledes i fremtiden, f.eks. som følge av at utvikles bedre metoder, kunnskapen om utslipp øker og som følge av eventuelle nye reguleringer av myndigheter eller i merkeordninger.

Nemnda mener likevel at Varner har en plikt til å gi et overordnet anslag av utslipp av mikroplast som produkter som omsettes av virksomheten genererer, basert på egne salgstall. Dette kan gjøres ved å benytte kjente/brukte forutsetninger, målemetoder og beregningsanslag i bransjen. Et overordnet anslag vil nødvendigvis være mer upresist enn mer detaljerte beregninger, men er på den annen side mindre ressurskrevende og i dag praktisk mulig å gjennomføre. Nemnda mener Varner har kunnskaps- og informasjonsplikt om hvilke polymerer som benyttes i klærne som de selger, og at et slikt overordnet anslag derfor også må omfatte andeler av forskjellige typer syntetisk polymerer.

Har virksomheten svart på spørsmålene?

Varner har svart at Varner produserte ca. 3 mill produkter med helt eller delvis syntetiske fibrer, tilsvarende ca. 16 600 tonn. Dette utgjør 32 % av antall pcs og 33% av volum i kg. Delen av spørsmål 1 som gjelder oversikt over hvor mange tekstiler helt eller delvis av plast Varner selger, anses med dette som besvart.

Varner har ikke gitt et anslag av samlet mengde utslipp av mikroplast fra klærne som Varner selger, anslag på andel ulike polymerer som slippes ut som mikroplast. Denne delen av informasjonskravet i spørsmål 1 er derfor ikke besvart.

Spørsmål 2 gjelder hva kjedene i dag gjør for å begrense denne type forsøpling og forurensning, og spørsmål 3 handler om kjedene har planer om å fase ut eller begrense salg av produkter som forårsaker slike utslipp og gå over til større bruk av nedbrytbare alternativer.

Varner har svart at Varner de siste to årene har deltatt i to forskningsprosjekt som adresserer problematikken rundt mikroplast med det overordnede målet å skape kunnskap som vil hjelpe tekstilindustrien til å designe klær laget av syntetiske stoffer som ikke avgir microfiber, og at veien videre er under diskusjon. Varner peker på at problematikken er knyttet til at det ikke er mange gode indikatorer på hvilke syntetiske materialer som er bedre enn andre når det kommer til mengde utslipp. Det begynner å komme testmetoder på markedet som kan gi en indikasjon på hvor mye et tekstil slipper ut, men med disse testmetodene kan du foreløpig bare sammenligne to kvaliteter, men det finnes ikke en benchmark på hva som er bedre og at det fortsatt kreves mer forskning som trengs på dette feltet for å kunne gjøre gode og effektive tiltak

Nemnda vurderer at Varner har svart på spørsmål 2 om hva virksomheten gjør for å motvirke utslipp av mikroplast.

Når det gjelder det tredje spørsmålet om utfasing og erstatning av andre materialer svarer Varner at de har fokus på å bruke naturmaterialer, og naturmaterialer utgjør hovedmengden av det de produserer. Fokuset i årene som kommer vil være å se på i hvilke typer produkter/materialer man kan unnvære syntetiske materialer og hvilke er fremdeles viktig at inneholder syntetiske materialer. Her må man veie de forskjellige fordeler og ulemper opp mot hverandre. Syntetiske materialer brukes jo fordi de også har noen unike egenskaper. Varner anser at løsningen ikke er å totalt slutte å bruke syntetiske fibre, men å begrense totalen.

Nemnda anser dette som et tilstrekkelig svar på spørsmålet om Varner har planer om å fase ut eller begrense salg av produkter som forårsaker slike utslipp og gå over til større bruk av nedbrytbare alternativer.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Varner AS plikter innen 30 dager å gi Axel Klanderud informasjon om:

Et overordnet anslag av samlet mengde utslipp mikroplast fra tekstiler som Varner AS selger basert på salgstall av plasttekstiler, med anslag av andeler av forskjellige typer syntetiske polymerer.

Vedtaket er avsagt etter møte i Klagenemnda 28.04.2022 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Twist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål.

Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

Oslo, 03.05.2022

Arne Oftedal
leder

Sigrid Andersen Cabot
nestleder

Martin Leander Brandtzæg
Elin Vestrum

Yngve Holth
Andreas Pihlstrøm